

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1933 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av visst belopp ur fonden för mötande av förluster å Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 till avlyftande av kassans skuld till riksbanken.

I en till riksdagen den 5 maj 1933 avlåten proposition, nr 250, har Kungl. Maj:t, under åberopande av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta att av fonden för mötande av förluster å Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 skall på sätt av departementschefen i statsrådsprotokollet angivits tagas i anspråk ett belopp, motsvarande kassans skuld till riksbanken, 26 miljoner kronor, jämte därå upplupen ränta.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande handläggning, har efter överenskommelse mellan stats- och bankoutskotten behandlats av sammansatt utskott.

I skrivelse till chefen för finansdepartementet den 15 mars 1933 har nu styrelsen för Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 erinrat, att vid Kreditkassans bildande såsom garantifond åt kassan genom riksgäldskontoret tillhandahållits ett belopp av 50 miljoner kronor i av svenska staten utgivna 5 procents obligationer. Tillika hade bestämts, att, därest vid kassans likvidation skulle visa sig, att förlust uppstått å kassans rörelse, förlusten i första hand skulle drabba garantifonden av 50 miljoner kronor och i sista hand aktiekapitalet å 5 miljoner kronor.

Vid 1929 års riksdag hade riksdagen beslutat, att för visst ändamål skulle såsom ytterligare garantifond för Kreditkassan genom riksgäldskontoret tillhandahållas kassan ett belopp av 10 miljoner kronor i av staten utgivna obligationer. Något beslut om att denna utökning av fonden skulle vid bolagets likvidation erhålla sämre rätt än aktiekapitalet hade emellertid ej fattats. Vid sådant förhållande har Kreditkassans styrelse ansett sig böra utgå från att likvidationsplikt för bolaget förelåge, så snart anledning funnes antaga, att sådana förluster för bolaget uppstått, att den ursprungliga garantifonden å 50 miljoner kronor och två tredjedelar av aktiekapitalet gått förlorade.

Styrelsen har vidare anfört följande:

Av det för år 1932 för Kreditkassan upprättade bokslutet framgår, att kassan balanserar en förlustsumma av 49,866,337 kronor 91 öre, varvid är att märka, att såsom tillgång till fulla beloppet upptagits en fordran av kassans dotterbolag, Aktiebolaget Igo, å 19.5 miljoner kronor mot hypotek av samma nominella belopp preferensaktier i Hellefors bruks aktiebolag. Aktiebolaget Igos namn kan ej tillmätas något nämnvärt värde, och Helleforsaktierna få nu anses vara värda så mycket mindre än det nominella beloppet, att Kreditkassans förlust i verkligheten är så stor, att aktiekapitalet i sin helhet är förbrukat. Kreditkassan torde alltså vara skyldig att träda i likvidation, om ej efter omvärdering av kassans tillgångar med hänsyn tagen speciellt till Helleforsaktiernas minskade värde, den framkommande förlusten täckes till minst så stor del, att den återstående förlustsumman ej överstiger den ursprungliga garantifondens belopp. För att nå detta mål torde förslagsvis riksgäldskontoret böra bemyndigas att med anlåtande av den av skattemedel bildade och under kontorets förvaltning stående fonden för mötande av förluster å Kreditkassans rörelse, nu uppgående till 46 miljoner kronor, till riksbanken inbetala Kreditkassans till 26 miljoner kronor uppgående skuld till banken jämte därå upplupen ogulden ränta. Denna skuld, som daterar sig från år 1925, då den uppgick till i runt tal 37,390,000 kronor, ökades år 1927 till 43,040,000 kronor. Sedermera har den genom avbetalningar minskats till sagda 26 miljoner kronor. Från riksbanken har vid upprepade tillfällen under hand gjorts framställning om skuldens betalning.

Fonden för mötande av förluster å Kreditkassans rörelse skulle härigenom nedbringas med motsvarande belopp. Kreditkassan skulle befrias från sin riksbanksskuld och därigenom beredas möjlighet att med belopp motsvarande denna skuld nedbringa sin förlustbalans. Någon kontant utbetalning av medel till riksbanken skulle ej behöva ifrågakomma, därest riksbanken vore villig att mottaga likvid i statsskuldsförbindelser.

Härvid förutsattes, att den av staten till Kreditkassan överlämnade garantifonden lämnas orörd.

I anslutning härtill har Kreditkassans styrelse hemställt om proposition till innevarande års riksdag om bemyndigande för riksgäldskontoret att på sätt i framställningen angivits disponera ett belopp, motsvarande kassans skuld till riksbanken, 26 miljoner kronor, jämte därå upplupen ogulden ränta, ur den av riksgäldskontoret förvaltade fonden för mötande av förluster å Kreditkassans rörelse.

I likhet med fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret har *departementschefen* icke funnit anledning till erinran mot att av fonden för mötande av förluster å Kreditkassans verksamhet erforderligt belopp tages i anspråk för avlyftande av kassans skuld till riksbanken, 26 miljoner kronor, jämte därå upplupen ränta.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må besluta, att av fonden för mötande av förluster å Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 skall på sätt av departementschefen i statsrådsproto-

kollet över finansärenden den 5 maj 1933 angivits tagas i anspråk ett belopp, motsvarande kassans skuld till riksbanken, 26 miljoner kronor, jämte därå upplupen ränta.

Stockholm den 8 juni 1933.

På sammansatta stats- och bankoutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utskottets utlåtande nr 2.
